

ENAKOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XXIII.—LETO XXIII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) SEPTEMBER 26, 1940.

ŠTEVILKA (NUMBER) 227

ITALIJA ZAHTEVA FRANCOŠKE BAZE NA DALJNEM VZHODU

Francija mora tudi demobilizirati svojo armado v Siriji, všteti slavno francosko tujsko legijo.

LONDON JE PREŽIVEL RELATIVNO MIRNO NOČ

LONDON, 26. septembra. — Nemški bombniki so zopet bombardirali London, toda v mnogim manjšim številu kot v nočeh do sedaj. Nocojšnjo noč, ki je bila devetnajsta zaporedna noč nemškega bombardiranja, so nemški bombniki napadali večinoma predmestja in ostale kraje v Angliji, ker niso mogli prodreti proti obrambi, ki štiti London. V večeršnjih bojih je bilo uničenih 26 nemških letal, in sicer so jih 22 sestrelili nemški letalci, četvero pa antiletalski topovi.

Italijanske zahteve Franciji
KAIRO, 25. septembra. — Turški se poročajo, da je italijanski premier Mussolini zahteval od francoske vlade v Vichyju, da izročijo Italiji svoje posredne baze, letališča in vojašnice v Libanonu in v Siriji. Orient Arabe agencija poroča, da je stavil Mussolini Franciji enajst pogojev, ki bi zelo ojačali vojaško pozicijo Italije na Bližnjem vzhodu in v Sredozemlju, če se jim francoska vlada ukloni.

Mussolinijevi pogoji
Med temi pogoji so tudi sledeči:
Demobilizacija francoskih oboroženih sil v Siriji in Libanonu, posebno onih, ki so sovražno razporejeni napram Petainovi vladi v Vichyju, in slavne francoske tujske legije.
Zaščita sirske, palestinske in turške meje, da ne prestopijo častniki in vojniki francoske vojske sile k četam generala de Gaulle-a.

Izročitev Italiji vseh francoskih pomorskih in zračnih baz in še druge odredbe in restrikcije, na škodo Francije in v korist Italiji oziroma osišču.

Hitler sili Japonsko v zvezo z osiščem in na vojno proti Angliji in Ameriki

Nezaslišana internacionalni "blackmail." — Hitler grozi Japonski s temnimi migljaji o ruski nevarnosti. — Nacisti upajo, zaplesti Zedinjene države v vojno in tako povečati svetovno zmedo.

(New York Times)
BANGHAJ, 25. septembra. — Hitler je baš zdaj na tem, da upajo v skoraj neverjetni potezi internacionalnega "blackmaila" da prisili Japonsko do nezadržane, toda polnomočne in prijetne zveze z Nemčijo. Poslužuje se svoje znane grozilne taktike, zahteva Hitler potom svojega osebnega poslanca, da prisili Japonska nemudoma v pozicijo in vojaško zvezo z Nemčijo in Italijo, katera zveza bi bila najprej v prvi vrsti proti Angliji in Ameriki.

Hitlerjev pritisk na Japonsko temelji na tem, da Japonsko ne more upraviceno odločiti o svojih sovjetske antijaponske akcije, kakor tudi neposredno od strani Nemčije, ako Japonska nemudoma ne pripravi nemškemu rajhu. Hitler je Japonscem razumeti, da bo poveljal Angliji premirje, pod pogoj, ki bodo pustili britanski vojni dejansko skoro nedotaknjeni, ker bi Velika Britanija ne mogla drugega kot nekdanjih nemških kolonij, ki bi jih dobila od Nemčije, katera bi vzela nemške mornarice in belgijske kolesne vojaške, dočim bi pripadla večina francoskih kolonij na Daljnem vzhodu Italiji, toda da bi ostala Japonska praznih rok.

Hitlerjev osebni poslanec je v Angliji zadav Yosuke Nasuoka, ki je tak senzacionalni razvoj v Japonski in Zedinjenih državah, ki bi lahko skupno nastopili proti Japonscem na Daljnem vzhodu. Hitler tega pa bi Nemčija profitovala, kar si je pridobila Japonska.

Očitno je, da je to dramatično potezo narekovala Nemčija, da poizkusi Japonska, kar je v Hongkong in Singapur, za napasti Avstralijo in No-

vo Zelandijo, kar bi zapletlo v vojno tudi Zedinjene države.

Argumenti proti osišču
Japonci imajo proti tej zvezi silne pomisleke, češ, da so trije močni argumenti, ki govore za to, da se ne smejo ukloniti Hitlerjevemu pritisku. Ti argumenti so sledeči:
1. Gotova takojšnja ukinitve vsega izvoza iz Zedinjenih držav, kakor gasolina, starega železa in drugih vojnih potrebščin.
2. Takojšnja ukinitve izvoza svile iz Japonske v Ameriko, kar bi bilo usodno za japonsko zunanjo trgovino.
3. Neizogibna vojna z Zedinjenimi državami.

Hitler očividno upa, da se mu bo posrečilo skoro istočasno spraviti Japonsko in Španijo ob stran osišča, s čimer se bo razplameta vojna v druge dele sveta, kar bi povzročilo, da bi Amerika ohranila vso svojo vojno produkcijo letal in drugih vojnih pripomočkov doma in jih ne bi več pošiljala Angliji.
Dalje upajo v Berlinu, da bi tako razširjenje vojne prisililo Zedinjene države do razdelitve njihove bojne mornarice med Atlantikom in Pacifikom, kar bi omogočilo Japonski zavzetje Singapura in oviranje angleške paroplovbe na Indskem oceanu, s čimer bi se utegnulo zgoditi, da bi bile odrezane Angliji vse pošiljatve moštva in vojnih zalog iz Avstralije in Nove Zelandije.

Sestanek
Prosi se veselilni odbor in celotni društveni odbor društva "Kras", št. 8 SDZ, da se vsi udeležite sestanka v petek 27. septembra v Slovenskem domu na Holmes Ave. Ker imamo na tem sestanku za ukrepati vse potrebno glede prireditve, katera se bo vršila v soboto 2. novembra, se prosimo vse, da ste gotovo navzoči. — Tajnik.

Barrington pred okrajnim sodnikom F. J. Lauschetom

Bivši delavski raketir Barrington bo danes soočen s svojim raketirskim bratcem Ruddyjem.

CLEVELAND. — Harry Barrington, bivši business agent unije karpenterjev bo danes soočen v dvorani okrajnega sodnika Frank J. Lauschea z Albertom Ruddyjem, predsednikom Carpenters District koncila. Barrington je bil že meseca junija preseljen iz državne jetnišnice v nek tajni kraj, da bo podal zdaj pred okrajno veliko poroto dokaze, ki so dovedli do obtožbe Alberta Ruddyja, obtožbenega delavskega izsiljevanja.

Obravnavajo se je pričela večeraj v dvorani sodnika Lauschea, kjer že sedi 12 možnih porotnikov, in sicer šest moških in šest žensk. Ti porotniki še niso zaprisoženi, ker se še ne ve, če bodo sprejemljivi od strani braniteljev.

Barrington, ki se je priznal pred tremi leti v isti sodni dvorani za krivega delavskega izsiljevanja in ki je bil obsojen v ječo od treh do petnajstih let, je nastanjen zdaj v nekem hotelu, kjer ga straži troje detektivov.

Sodnik Lausche je storil doslej nezasiščeno potezo, ko je odredil, da se zapre preko noči v Cleveland hotel skupno z dvanajstimi možnimi porotniki tudi osem prospektivnih porotnikov, ki so tam pod nadzorstvom in oskrbo sodnih baillifov Johna Lokarja in Helene Walk.

Nov grob
Včeraj popoldne je preminil Jakob Potočnik v starosti 76 let. Doma je bil iz Škofje Loke na Gorenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 38 leti. Tukaj zapušča žalujoči hčeri, Josephine, poroč. Slapnik, in Marie Little in pet vnukov, Franka, Juliusa, Josephine in Mary Gradscher in Roberta Potočnik. Njegova soproga Mary je umrla pred petimi leti. Bil je član društva sv. Janeza Krstnika, št. 37 JSJK in Srca Jezusovega. Pogreb se bo vršil v soboto dopoldne ob 11:30 iz hiše žalosti, 14309 Darley Ave., v cerkvi Marije Vnebovzete in potem na sv. Pavla pokopališče pod vodstvom August F. Svetkovega pogrebnega zavoda. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalin naš sožalje.

Seja
V petek 27. septembra se vršila Seja Federacije Jugoslovanske narodnih domov v Jugoslovanskem delavskem narodnem domu na West 130th St. in McGowan Ave. ob 8. uri zvečer. Navzoč bo Mr. Anton Cimperman od Sales Tax Division. Tajniki vseh Domov so tudi prošeni, da se udeležijo.

Poroka
V soboto, 28. septembra ob devetih zjutraj se poročita v cerkvi sv. Bonifacija na W. 54th St. in Denison Ave. Miss Margaret Zakelj iz 3540 West 63rd St., in Mrs. Frank Loucka. Mlademu paru želimo obilo sreče.

SREBRNINA
Na izrecno željo nekaterih naših naročnikov smo naročili, še nekaj srebrnega pribora, katerega sedaj še lahko dobite do sobote 28. septembra, ko se ta oddaja nepreklicno zaključuje. Poslušajte se toraj te prilike!

3024 ljudi je bilo črtanih z mestnega relifa

Črtanje se je izvršilo z odobrenjem župana Burtona, ki je ugotovil, da bi v obratnem slučaju spet nastopila kriza.

CLEVELAND. — Mesto Cleveland je prenehalo z dajanjem 3024 samskim možem in 355 samskim ženskam, in sicer na predlagi utemeljive, da so sposobni za delo in da se lahko sami preživljajo.

Od 5306 delavskih samskih mož, ki so bili pozvani, naj pridejo na konferenco, se jih 1011 ni pojavilo, kakor izjavlja F. G. Jones, mestni reliefni komisar. Prav tako se ni pojavilo 495 žensk izmed 1708 poklicanih.

Nekateri izmed teh si prizadevajo dognati, zakaj jim je bil relief ustavljen, veliko število je pa tudi takih, ki se sploh ne bodo več pojavili v reliefnih uradih. Kako se preživljajo reliefniki? Doselej še ni znano, kako se godi onim ljudem, ki so bili črtani z relifa. Skoro neverjetno je, da so si našli delo, temveč je bolj verjetno, da so ti ljudje samo povečali število brezposelnih, kateri je bilo dne 1. septembra približno 125.000 v Cuyahoga okraju.

Zivilske izkaznice onih, ki so bili prvi črtani z reliefnih list, so potekle dne 15. septembra. Pričakuje se, da bo nekaj teh ljudi prišlo nazaj na relief, dočim se bodo ostali preživljali na ta ali oni način, na primer s pomočjo sorodnikov, ki so med tem dobili delo, itd., dočim bodo nekateri dobili starostno pokojnino ali druge vrste dobrodelno podporo.

Črtanje ljudi z reliefnih list je odobril župan Harold H. Burton, ki je ugotovil, da če se bo izdajalo za relief tekoče zneske, bo znašal koncem leta reliefni deficit mesta \$500.000, v katerem slučaju bi zopet napočila reliefna kriza.

Seja
V petek, 27. septembra se vršila seja društva "Zavedni sosedje", št. 158 SNPJ v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. ob 7:30 uri zvečer.

SEJA
Nocoj se vršila seja Slovenskega demokratskega kluba 32. varde v Turkovi dvorani na 16001 Waterloo Rd.

Sovjetska Rusija želi tesnejše sodelovanje z vlado Zedinjenih držav

Rusija želi kupiti ali dobiti v najem od Amerike flotilo oljnih tankarjev, kakor tudi mašinerijo, ki je potrebna za produkcijo najfinejšega gasolina za pogon letalskih motorjev.

WASHINGTON. — Ruska vlada je predložila ameriški vladi dolgo listo v žanru ekonomskih in političnih prednosti, ki ji želi dobiti od ameriške vlade a brzi boljših in tesnejših odnosov med obema vlada.

Med sovjetskimi poslanikom Oumansky in državnim tajnikom Hullom ter podtajnikom Sumner Wellesom se vrše že dva meseca tozadevni razgovori. Oumansky želi poleg drugih tudi sledeče prednosti:
Nakup raznega orožja za stroje v vrednosti 25 milijonov dolarjev, dasi je na to orodje proglašeno tako rekoč embargo, ker ga Amerika sama nujno potrebuje pri izvršitvi svojega obrambnega programa.

Prodajo ali najem večje flotile oljnih tankarjev, ki jih Rusija želi dobiti od Amerike.
Amerika naj pošlje v Rusijo svoje inženirje in tehnike, kjer bi nadzorovali in vodili produkcijo najčistejšega gasolina za pogon letalskih motorjev.
Prednostno postopanje s sovjetskimi državljanji v Zedinjenih državah od strani emigracij-

V Washingtonu so silno nevoljni in razočarani

V vladnih krogih vlada nevolja nad ser vilnostjo francoske vlade ter razočaranje nad neuspehom pred Dakarjem.

WASHINGTON, 25. septembra. — Vladni uradniki v Washingtonu so danes silno vznemirjeni nad trmoglavim odporom francoskih čet proti generalu de Gaulleu, kakor tudi nad francoskimi letalci, ki so napadli Gibraltar. Že danes je gotovo, da se bodo zaradi tega skrajno napeli ameriško - francoski odnosi.

Državni department ni podal sicer nobenega uradnega komentarja, toda nekateri administracijski uradniki niso hranili svojega kritiko francoske vlade v Vichyju, katero dolže, da aktivno pomaga državam osišča v njunem boju proti bivši zaveznici Francije.

Vladni uradniki sicer uvažujejo težavno stališče Francije, ki jo drži Nemčija za vrat, vendar pa izkazuje, po njih mnenju francoska vlada vse preveč pripravljenosti za sodelovanje z Nemčijo in Italijo.

Ta reakcija se odraža zlasti glede bombardiranja Gibraltarja po francoskih letalcih, dočim vladni krogi ne skrivajo svojega razočaranja nad neuspehom francoskih svobodnih čet, katerim so pomagali Angleži, ker se niso polastile kontrole nad Dakarjem.

Seja
V petek, 27. septembra se vršila seja društva "Zavedni sosedje", št. 158 SNPJ v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. ob 7:30 uri zvečer.

SEJA
Nocoj se vršila seja Slovenskega demokratskega kluba 32. varde v Turkovi dvorani na 16001 Waterloo Rd.

UMIK ANGLEŠKIH BOJNIH LADIJ IZPRED DAKARJA

Angleži, ki nočejo resne vojne s Francozi, bodo vsekakor mnogo utrpeli na svojem prestižu.

POSLEDICE TEGA NEUSPEHA BODO KMALU VIDNE

LONDON, 25. septembra. — Umik angleških bojnih ladij in čete svobodne Francije izpred Dakarja bo morda prav tako usoden za angleški prestiž kakor je bil usoden angleški umik iz Norveške. Svetu se je dalo razumeti, da je bil podvzet resen poizkus, da se podvrže Dakar angleški oblasti, zdaj pa so se Angleži nenadoma umaknili, ne da bi dosegli svoj cilj. Toliko je gotovo, da bodo nacisti hoteli iz tega dejstva kovati sebi kapital. Skoro gotovo je, da bo imela zdeva svoj učinek na Španijo in na francoske kolonije, ki so kolebale, komu naj se pridružijo: ali generalu de Gaulleu ali naj ostanejo zveste vladi v Vichyju.

Angleži priznavajo, da je bilo nekaj njihovih ladij zadetih po izstrelkih francoskih obrežnih baterij ter da so tudi angleški topovi povzročili v mestu veliko škodo. V bitki sta bili pogreznjeni tudi dve francoski podmornici.

Da-li se bo Španija zdaj odločila, pridružiti se osišču, se bo še videlo. Toda toliko je gotovo, da če bi angleške vojne ladje in moštvo svobodne Francije zdaj zavzelo Dakar, bi se Španci prej dobro premislili, preden se pridružijo osišču.

Ali je Jugoslavija prihodnja na vrsti?

Trojanski konj v osrčju Jugoslavije, s katero imajo nacisti po vsej priliki svoje posebne namene.

(K našemu večeršnjemu poročilu, da gradijo jugoslovanski delavci v Zemunu, onkraj Save nasproti Beograda, taborišče za Nemce, ki bodo prišli iz Rumunije, objavljamo danes še dodatno in točnejše obvestilo. — Op. uredništva).

BEOGRAD, 25. septembra. — Nemčija je zgradila ob Donavi v Jugoslaviji šest "začnih taborišč", ki bodo imela posebne teritorialne privilegije. V teh taboriščih bodo nastanjeni oddelki iz Rumunije v Nemčijo se selilecih Nemcev, ki bodo v teh taboriščih po par dni "počivali". (Ali ni čudno, da morajo na primeroma kratkem potu iz Rumunije v Nemčijo, "počivati" v Jugoslaviji? Bojimo se, da bo to "počivanje" dolgo trajalo, najbrže dotlej, dokler Nemčija ne "odreši" tudi Jugoslavije. — Op. uredništva).

Temeljita oprema barak
Barake niso zgrajene tako, kakor da imajo služiti samo začasno bivališče, ker imajo konkretna tla in so obite s ploščevino ter opremljene z radio-oddajnimi postajami. V barakah so nameščene vojaške poljske kuhinje. Na pripombo častnikarjev, da te barake ne izgledajo kot samo začasna bivališča, je nemški poveljnik izjavil, da pričakuje, da bodo barake tekom dveh mesecev odslužile svojemu namenu.

Prihod SS pobožnikov v Jugoslavijo
Po dovoljenju od strani jugoslovanske vlade, ki ga je dobila Nemčija pred poldrugim mesecem, je prispel smekaj štab proslule nemške SS (črne) garde, pod čigar nadzorstvom so se gradile barake. Dela pri barakah so izvršile jugoslovanske nemške manjšine pod vodstvom svojega lastnega voditelja — dr. Janka Seppa.

Vaja Naše zvezde
Člane, ki imajo vloge, se prosimo, da se gotovo udeležijo vaje, ki se vrši v petek 27. septembra ob 7. zvečer na odru Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Pridejo naj tudi Mrs. Levar, Mrs. Julijca in Mrs. Zigmund. Prosim, bodite točni. — Režiser.

Otvoritev
V petek in soboto se vršila otvoritev Šeme's Cafe, 6507 St. Clair Ave. Serviralo se bo oba večera fino večerjo in bo tudi petje in godba. Vabljeni so vsi prijatelji in znanci.

Doma
Z železotvo ambulanco je bila pripeljana domov iz Mt. Sinai bolnišnice Mrs. Gertrude Koshel, stanujoča na 15614 Huntmere Ave. Prijatelji jo lahko sedaj obiščejo doma. Želimo ji skorajšnje okrevanje.

Hitlerjev osebni poslanec je v Angliji zadav Yosuke Nasuoka, ki je tak senzacionalni razvoj v Japonski in Zedinjenih državah, ki bi lahko skupno nastopili proti Japonscem na Daljnem vzhodu. Hitler tega pa bi Nemčija profitovala, kar si je pridobila Japonska.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
 THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 meseca	\$1.50
Pa pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 meseca	\$1.60
Za Združene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 meseca	\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:		
za celo leto	\$3.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

UREDNIKOVA POŠTA

Čitalnica SDD

Članstvo čitalnice Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd je imelo tri mesečne počitnice z sejami. Zaposlen je bil le Frank Petrič, knjižničar, kateri posojuje knjige članom čitalnice. Slov. del. doma, vsako sredo od 7 do 9 ure zvečer.

Naznanjam članstvu čitalnice, da se zopet vršijo seje.

Čitalnica S. D. D. se tudi najlepše zahvaljuje H. Slanichu za knjige, katere je daroval čitalnici. Prosim rojake, kateri imajo kaj knjig, da ste jih že prečitali, da jih darujete čitalnici in tako pomagata, da se lahko tudi drugi rojaki, katerim ni mogoče, da bi si kupili knjige sami, poslužijo dobrega čtiva.

Čitalnica je tudi pri volji kupiti knjige, ker se tudi na slovenskem književnem trgu čuti evropska vojna vira, in tudi knjig ne moremo dobiti iz domovine.

V teh resnih časih rabimo tudi malo razvedrila. Kakor so nam potrebne knjige, tako nam je potrebna tudi dramatika.

Dramsko društvo A. Verovšek priredi za otvoritve sezone dne 13. oktobra komedijo v treh dejanjih "Zakonske homatije". Posetite to igro, ne bo vam žal, ako posejite Verovška v nedeljo 13. oktobra, ob 3 uri popoldne. Vstopnina v predprodaji 35 pri blagajni 40 centov.

Louis Elovac

Zahvala

Podpisani ustanovitelj društva "Tabor" št. 139 S. N. P. J. čestitam in se zahvaljujem vsem posetnikom, ki so v nedeljo obiskali proslavo 30-letnice in razvijta zastave našega društva "Tabor" št. 139 S. N. P. Jednote.

Frank Gustinčič, ustanovitelj in podpredsednik dr. "Tabor" št. 139 SNPJ

Seja radi prireditve

Opozarjam vse zastopnike in zastopnice Kluba dušev Slovenkega društvenega doma, da se vsi seje v ponedeljek dne 30. septembra ob 8. uri zvečer. Prosi se vas, da ste navzoči vsi, ni treba da bi kateri se izgovarjal, da se brez njega naredi, kajti dolžnost nas je, da se vsak vdelež seje, da potem lahko na svojih sejah poroča, kako se deluje na napredek Doma.

Za akreniti imamo tudi več stvari za jesenske prireditve, kajti če vas pride samo tako štoviilo, kakor je bilo na par zadnjih sejah, je nemogoče delati.

Prva prireditve je že 20. oktobra takorekoč pred durmi in se je že treba kar pripravljati, da bo boljše uspeša.

Upam, da boste upoštevali to opozorilo ter boste prišli na sejo.

"Čestitke sodniku Franku J. Lauschetu, ki se je odločil, da se ne umakne pred Ruddyjevo obravnavo. Čestitke Čuyahoga okraju, ker ima takega sodnika!

"Brez vzroka in pravega razloga je Ruddyjev odvetnik James O. Connell zahteval, da naj se vrši obravnavo o Ruddyju, ki je obtožen delavskega izsiljevanja, pred drugim sodnikom, ne pred Lauschetom, češ, da ima sodnik Lausche gotove predsodke. Stvar je prišla v ponedeljek pred vrhovnega sodnika supremnega sodišča države Ohio, ki je zavrnil obtožbo, da ima sodnik Lausche predsodke. Zdaj je bilo na sodniku Lauschetu ležeče, da-li bo predkvedoval obravnavi ali jo prepuštil drugemu sodniku.

"Toda sodnik Lausche ni pomišljal. On ve, da je ta zadeva del njegove dolžnosti. In to je dovolj velik vzrok, da se je odločil tako kakor se je, da bo namreč predkvedoval obravnavi.

"Albert Ruddy bo deležen pred sodnikom Lauschetom pravilne in nepristranske obravnave, do katere je upravičen. Toda niti on, niti kateri koli drugi obtoženec pa nima pravice, zahtevati več."

Pravzaprav bi se moral vsak zavdati svojih dolžnosti, ter spo- ljujevati kar prevzame na društvenih sejah.

Pozdrav

M. Bachel, tajnica kluba društev.

Aktivnost slovenskih demokratov v 32. vardi

Slovenski demokrati klub 32. varde je imenoval sledeči kampanjski odbor za november-ske volitve: Anton Vehovec, mestni zastopnik, kampanjski načelnik, Lovrence Leskovec, prvi podnačelnik, Jennie Fonda, druga podnačelnica, Vic. Tomazič, tajnik, Albina Smrekar, blagajničarka, Bertha Cerkvenik, zapisničarka.

Publicistijski odbor: Mihael Lah, predsednik. Odborniki: Mihael Lah, jr., John Trček, Frančes Susel, Frank Turek, Jos. Vraneza in Anthony Somrak. Krajevni načelniki: I. district, Geo. Marolt, načelnik, Anton Stefančič in Chas. Benewol, asistenta. II. district Mihael Lah, načelnik, Lowrence Leskovec in Frank Turk, asistenta; III. district: J. Centa, načelnik, Jos. Hočevnar in Josephine Zernic, asistenta; IV. district: Louis Turk, načelnik, Louis Simenc in Anton Rudman, asistenta.

Svetovalni odbor: Louis Jerkič, načelnik, Pauline Mausar, Mary Gozdanovich, Geo. Turek, John Prusnik, Frances Salmich, odborniki. Reklamni odbor: Albert Smrekar, načelnik, Joe Vraneza, Anton Tomše, Ana Otoničar, Frances Debeljak, Emalia Sayher, John Brodnik, John Jančar, Frank Skotin in John Rebolj.

Seja tega odbora se vrši v četrtek dne 26. septembra v Turkovih dvorani na 16011 Waterloo Road.

Poročevalac

SOVIJETSKA RUSIJA ZELI TESNEJSE SODELOVANJE Z VLADO ZED. DRŽAV

(Dalje s 1. str.)

gasolina za letalstvo kakor tudi ne masinerije, ki je potrebna pri proizvodnji takega gasolina. Potrebno masinerijo za proizvodnjo takega gasolina morejo preskrbeti Rusiji samo Nemčija, Anglija in Amerika, ker pa prvi dve zdaj ne prihajata v poštev, preostane samo še Amerika, na katero se Rusija tozadevno lahko obrne.

Med vladnimi uradniki v Washingtonu je izzval dobro voljo apel Rusije za prednostno postopanje z ruskimi državljanji, češ, da so pokazale Nemčija, Japonska in Rusija kaj malo kooperacije v zaščiti pravic ameriških državljanov v dotičnih deželah.

Bombnik in lovec

Izreden razvoj bombnega letala z ozirom na njegovo nosilnost, brzino, vrhunec vzpona in predvsem z ozirom na akcijski radij, je vodil k novemu vrednotenju vojnega letalstva kot operativnega instrumenta. S stalnim izboljševanjem letalih sposobnosti bombnega aeroplana je rasel avtomatično tudi delokrog vojne aviatike. Pri presojanju letala kot orožja so bolj in bolj izstopale operativne naloge, njegov tehnični napredek pa je ustvaril iz letalstva samostojen element, ne več zavisen in podrejen operacijam vojske in mornarice.

Bombno letalo je ofenzivno orožje, ki prenaša vojno v nasprotnikovo zaledje, da tam doseže in uredniči svoj osnovni cilj: uničiti nasprotniku tiste vi- re, iz katerih črpa silo za napad ali obrambo ter z neprestanimi napadi demoralizirati narod, mu zlomiti odporno silo in ga z armado vred prisiliti h kapitulaciji. Dogodki zadnjih dni, ko je letalstvo odločalo in do- ločalo premike zemeljskih akcij, nam jasno kažejo, kakšna silna in usodna zabloda je bilo mišljenje, da letalo nima in ne bo imelo odločilno vlogo. Do- čim je bila bombnemu letalu posvečena v mirnem času največja pažnja, ki je imela za posledico naravnost frapanten razvoj, je lovski aeroplan v bistvu ostal isti. Toda, čim bolj je rasla brzina bombnega letala, čim bolj se je večala in postajala močnejša njegova oborožitev, čim bolj se je večal njegov akcijski radij, tem bolj je postajalo jasno, da lovski aeroplan ne more in ne sme ostati v svoji prvotni klasični obliki, če hočemo, da bo predstavljal solidno, močno in učinkovito aktivno obrambno sredstvo. S predpostavko, da mora biti lovec kot branitelj vedno in v vsakem primeru hitrejši od bombnika, so šli graditelji za tem, da so mu dali nadmočno brzino, ki se pri modernem lovecu giblje med 400 in nekako 650 km. Drugo vprašanje, ki ga je bilo nujno potrebno rešiti, je bila oborožitev. Moderno bombno letalo razpolaga večinoma s tremi artilerijskimi položaji: v nosu, kjer je navadno ena ali dvojna strojnica; v vrtljivi hrbt- ni kupoli, kjer je postavljen prav tako ena ali dvojna strojnica (v nekaterih primerih celo 20 milimetrski top, ko n. pr. pri francoskem težkem bombniku Loire et Olivier Leo 45) ter tak- imenovana talna strojnica v trupnem dnu, ki služi za obrambo pred napadi od spodaj navzgor. Pred nedavnim se je pri nekaterih tipih pojavilo še četrto strojnično gnezdo — v repu. Iz tega vidimo, da je obo- rožitev izredno močna in po- stavljena tako, da ima lovec re- nižno malo možnosti, netvegano napasti bombni aeroplan.

Pa lovec in njegova oborožitev? Oborožitev, ki jo kot stan- dardno poznamo v svetovni vojni, to je, največ dve strojnici, je bila zadržana še mnogo po- njej in je predstavljala edino napadalno in obrambno orožje lovskega aeroplana. Toda pri ta- ki oborožitvi se je bilo bati, da bo postal lovec "luksuz", kajti v nobenem primeru ni bilo mo- goče misliti na to, da bi se lov- ski aeroplan s tako nezadostno oborožitvijo mogel uspešno po- staviti po robu s strojniciami obloženemu bombniku. Zahteva po močnejšem in večjem orožju je bila več ko upravičena. Po- leg strojnice (2-4) je lovec po mnogih polemikah za in proti dobil — top. Francozi, Nemci, Poljaki in celo Američani so spoznali silno vrednost aero- planskega topa, ki dovoljuje uspešen napad tudi iz večjih

razdalj, le Angleži so ostali kon- servativni, top na lovskem aero- planu so dosledno odklonili ter zadržali princip velikega števila strojnice, kar nam — poleg dru- gih — dokazuje njhova zna- menita lovca Hawker "Hurri- cane" in Vickers-Supermarine "Spitfire," ki so ju oborožili vsakega z osmimi strojniciami. Na splošno obstoji oborožitev modernega lovca iz najmanj dveh strojnice, ki moreta biti po- stavljeni ali v krila in delujeta izven propelerjeve rotacije, ali pa sta vgrajeni v levi in desni bok in hrbet pred pilotovim se- dežem ter sta sinhronizirani, to se pravi, da streljati skozi pro- pelerjevo rotacijsko polje, ter enega ali dveh 20 (23) milime- trskih topov. Velika prednost bombnega letala je v dejstvu, da je njegovo celotno orožje po- stavljeno tako, da se more gi- bati in streljati v vse smeri, kolikor mu seveda teh smeri ne zapirajo njegovi mrtvi ogli, ki jih predstavljajo predvsem krila in repne površine.

Lovski aeroplan pa ima to neugodnost, namreč popolnoma nezavarovan hrbet, ker je vse njegovo orožje trdno vgrajeno, s katerim more delovati vedno samo v smeri letenja. Z drugimi besedami — kadar lovec napa- da, mora svoj cilj vizirati s celim letalom. Razumljivo je, da mora biti zato izredno okreten, da se mora odlikovati z veliko lahkoto manevriranja, kajti ne- okretni lovci bi postajali lahek plen celo najtežjih, dobro obo- roženih bombnikov. Bombniki, ki lete v strnjeni formaciji, si s tem povečavajo število mrtvih oglov, kar prihaja v prilog ed- noločevu, ki te mrtve ogle iz- korišča za napad in za svoje kritje. Lovci napadajo ali od zgoraj ali pa od spodaj. Vedno pa velja eno: napad mora biti nenaden, silen in prodoren. Lovec ne sme nikoli dovoliti, da se nasprotnik pregrupira tako, da ima ugoden položaj za stre- ljanje, kajti prav to more po- stati za lovca usodno.

Boj z volkuljo za se- dem mladičev

Nevesinje, 30. junija. — V planinskih predelih gornje Hercegovine imajo kmetje težavno življenje. Boriti se morajo s trdo grudo, boriti se morajo z zimo in pomanjkanjem, boriti pa se morajo tudi z zvermi, ki uni- čujejo njihovo drobnico. Toda ti kmetje so junaki, ki se upa- jo z golo roko nad volka ali tu- di nad besno volkuljo, ki se bo- ri za svoje mladiče. Najpogum- nejši med njimi je gotovo kmet Obrad Mandić iz Leskovega Do- ba, ki že nekaj let stalno hodi po gozdovih in išče med ska- lovjem jame, kjer imajo volku- lje svoje mladiče. Pravkar je opravil en tak lov, kjer pa je uspeh domala plačal z življe- njem.

V teku zadnjih let je Obrad polovil že 107 živih volčev. Ko je tni spet prinesel volčeve v Nevesinje, je zbudil ogromno pozornost in otroci so kar drli za njim, ko jim je razkazoval volčeve. Prodral jih je gozdni u- pravi po 25 din komad. Pripo- vedoval je:

—Imel sem pred leti nekaj ži- vine pa so mi jo volkovi čisto razredčili. Zaman je bila vsa moja pažnja. Ko sem imel drob- nico na planini, je od nekod pri- dirjal volk in mahoma poklal ne- kaj ovc. S puško sem se odlo- čil, da bom začel ugonabljeti volčej zarod lastnoročno po pe- činah. Vsako pomlad grem na lov. Že mnogokrat sem imel srečo, da sem dvignil mladiče iz gnezda, ko je bila volkulja bogve kje za plonom. Pri tem gnezduja pa sem osem dni čakal s puško s krit v bližnji

ŠKRAT

Tole niso oglasi. Jaz sam po- vem, če veste, kako daleč je nesota. Od tako daleč so naši rojaki kupiti zadnjo sobo- čevlje (šuhe) k Mr. Louis Ma- jerju, 6410 St. Clair Ave.

Naš Mike Pokler, tisti, ki po- daja Gulf gasolin na 43 cesti v St. Clair Ave. je kegljal 203 na otvoritvi Bush Bowling Alley. Udeležilo se je kakih pet sto je- di, tako sem konstatiral po nj- jih cigarah.

V nedeljo dne 6. oktobra po- poslovijo od vas za letošnji D- uri popoldne Slavčki v S. N. D- mu. Povejte jim, naj se vrže- drugo leto. Še enkrat bi rad š- šal, kako Slavčki pojo.

Tole sem slišal od strani. O- vam prodasta hišo ali posest- Pikš in Ružička, da boste lah- vsi pod streho, cela družina. Po- in mačka, grili, stenice, kravi- konji, prašiči, bik, koze in ko- ški.

Kadar odpiram vrata, poje- bolj po ribniško oni za onim- sešno v petek in soboto pri- metu.

Mary Škufca, 931 Ketchikan- Indianapolis, Ind., je rekla, da- bi vsi naenkrat radi brali in- kolono in je vesela, ker mi- spoznala v Clevelandu. Hvala- pa!

Joe Pogoda

zasedi. Toda volčevci niso en- gzel ukrasti, ker me je vol- lja opazila in ni hotela zapu- svojih mladičev. Nekajkrat- prišla blizu mene in je rekla- strašno tulila in nekdo so- komaj rešile urne noge. Sre- sem nekajkrat ustrelil pro- njej in vem, da sem jo tudi- nil, toda to jo je še bolj mu- gotilo. Imam pač slab uspe- Nedavni dan, ko sem spet na- zasedi in sem se že hotel volku- viti domov, sem opazil sedem- je vodila za seboj sedem vo- čičev. Ker sem bil na tleh- kraju, da se mi volkujke ni- treba preveč bati, sem hotel- izkusiti srečo. Toda namer- je volkulja zasutula in me- opazila, ko sem čepal in se- Besno je zavijala in se me- malo je manjkalo, da me ni- segla. K sreči pa je padla- se povaljala po tleh. Izbr- sem te kratke trenutke in- bro pomeril. Po strehu se- dvignila in ponovno padla- tem pa se je umaknila v go- pustila mene in mladiče. O- sem nekaj ur. Ker se ni več- javila in nisem več čul nj- zavijanja, sem oprezno splo- drevesa, polovil volčeve in se- dal v vas. Kmetje so me ka- rovali po stari šegi, toda me- je malenkost v primeri z- kami, ki sem jih moral pre- Če kdo želi, mu po naročilu- bavim mlade volčeve. Sami- bro naj mi plača, kajti tebi- takole postavljati življenje- kocko...

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

WILLKIE - NAPIHNJEN BALON

Revija "The Nation" piše:

Kakor znano, je Willkie v svoji govorniški gorečnosti oripel, toda zdravnik mu je — v Willkiejevo nesrečo — spet krmalu pomagal do zmognosti govora. Zdaj ni nobene ovire več, da ne bi samega sebe izgovoril v svoj politični grob. Nekaj tednov po konvenciji v Philadelphiji je vlad- lo splošno naziranje, da naj reče kdo karkoli o republi- kanski stranki, ji je treba vendar priznati, da ima za predsedniškega kandidata mnogo obetajočega moža — moža dostojanstva in zmognosti, moža, ki bi se lahko postavil Rooseveltu po robu z besedami državnika. Toda do teden dni takih govorov, kot jih je imel Willkie tekem preteklih desetih dni, pa bo njegova slika obledela celo v takih državah kot sta državi Maine in Vermont.

Nato našteva revija harlekinske nastope, s katerimi se odlikuje ta famozni "glamor boy" in bivši član Tam- any Halla, ki je nekaka kombinacija don Kihota in Mr. Smith goes to Washington, in razpravlja o nje- govih bombastičnih govorih.

Ko je Willkie govoril v Ciceru, Ill., pred skupino delavcev, je postal "tough": "Vi, fantje, ne izgledate kot gospodje iz Grotona ali Harvarda..." se jim je do- prikal. "Vi izgledate kot ljudje, ki znajo kaj storiti in ustvariti. Tudi jaz sem že prav tako trdo delal kot kateri koli "guy" v tej množici. In jaz sem zmožen opraviti prav toliko dela kot vsak "šakramenski" (damm) izmed vas..." — To je res govor, ki je vreden kandidata, kateri nastopa proti velikemu državniku in še večjemu človeko- ljubu Rooseveltu. Poročilo ne pove, če je Willkie po kon- čanem govoru izpljunil svoj čik, katerega je kot "tough guy" skoraj gotovo moral imeti v ustih.

V Rock Islandu pa je postal Willkie evangelist: "Za- klinjam vas," je rotil navzoče v svojem govoru, "zakli- njam vas, ne glede na to, kaj si mislite o meni, ne pošiljajte svojih fantov in mož na evropska bojišča!" Nato pa je — odnešen na krilih strasti in fantazije — hotel vedeti, kakšne "izredne zmognosti" ima prav za prav Roosevelt v zunanji politiki. "Ali je morda to njegova izredna državniška zmognost, da je uredničil monakovski pakt?... Ali je moral imeti izredno državniško zmognost za to, da je dvakrat telefoniral Hitlerju in Mussoliniju, da naj pobačeta Čkoslovaško?"

Ob gorostasnih kozlih, ki jih strelja republikanski predsedniški kandidat in ob njegovih političnih blodnjah, ki jih kvasi ter potem zopet preklicuje, ni čudno, da je spravil v silno zadrego svoje republikanske svetovalce.

Ce bi prihajali napadi na Roosevelta od koga dru- gega, bi mu utegnili morda škodovati, ne morejo mu pa škodovati od moža takega kova kot je Willkie, ki je s svojim govorjenjem dokazal, da je bombastičen in da govori stvari, katere mora potem preklicavati, češ, da "ni tako mislil, kot je govoril." In tak mož naj v teh resnih časih, ko grozi vojna zaviti v svoje plamene ves svet, v časih, ko utegne vsak trenutek izbruhniti vojna med Zedi- njenimi državami in Japonsko, tak mož naj torej v teh resnih časih zamenja predsednika Roosevelta?! Ameriško ljudstvo ni na glavo padlo, da bi v tej usodepolni uri pošiljalo v Belo hišo političnega Pavliha, ki mora javno preklicavati to, kar je pred eno uro govoril!

Naj bodo napake predsednika Roosevelta kakršne koli, eno je gotovo: on je najmočnejša antinacijska osebnost ne samo v zapadni hemisferi, ampak na vsem svetu, in politično šarlatanstvo Wendolla Willkieja mora samo povzročiti, da se bodo voditelji republikanske stranke vprašali: Ali je to res tisti človek, kateremu na ljubo smo žrtvovali previdnega Tafta in politično zrelega in zdra- vega Vandenbergga?

OKRAJNI SODNIK FRANK J. LAUSCHE

Kakor smo poročali v naših dnevnikih vesteh, je okraj- ni sodnik Frank J. Lausche zavrnil zahtevo odvetnika, ki zagovarja Alberta Ruddyja, predsednika Carpenters Dis- trict koncila. Odvetnik je zahteval, naj vodi obravnavo kak drug sodnik, ne Lausche, češ, da ima Lausche gotove predsodke.

V zvezi s tem je priobčil Plain Dealer v svoji izdaji od srede uredniški članek, v katerem je med drugim rečeno:

HUDA URA

SPISAL
FRANCE BEVK

"Zakaj nasprotoval?" je Ivanc neodkrito zategnil. Zalajal bi bil nanj, a ga je zadrževala misel na posojilo. "Jaz pri tem ne bom imel besede. Taka je, da bi ji hudiča ne mogel ubraniti, če bi si ga izbrala."

Njegov glas je bil tako rezek, da je Slivarja kar zbadal. Čepel bo na zemlji, hudič, ne bo je dal od sebe, dokler se ne iztegne, je vedel Slivar. Težka nejevolja mu je zagnila srce. Najbolje, če zdaj molči. Do večera je še da-lač. In jutri je tudi še en dan.

Grabljevi so se naglo pomi-kali po bregu. Prej rjava, k tlom približena odeja sena je bila za-rajimi ko rahlo vzvalovano, ze-lenkasto morje. Vлага je naglo izparivala v soncu, ki se je že razlivalo po vseh pobočjih. Le-ta pa tam so se ležali pasovi sene. Sprva se je kdaj pa kdaj zganil vetrič, nato se je izgubil nekje v višini. Bilo je mirno, mir-no. Puhtela je vročina.

Obrazi deklet so goreli. Zalka je tiščala Pavleta. Roke so se gibale same od sebe, ni vede-la, zakaj se smeje. Vsa je kipe-la. Ne le od dela in vročega dne. Od tople notranjosti.

Kdaj pa kdaj se je bežno o-zrila po nebu, kakor da se ogle-duje v zrcalu. Saj v nekaterih trenutkih samo sebe ni poznala in se ni razumela. Tudi se je nenadno zamislila sama vase. Bila je ko brzica, ki naglo dere v do-mo. Zgodaj, prezgodaj je bila zorela v dekle. Saj je bila še mlada, ko ji je Mohor govoril le-ze besede. Bolj jih je čutila ne-ko razumela. Fant ji je ugajal, a se je premlada za zrelo ču-s-vo. Doba, v kateri se je razvi-je bila strupena. Vsa ne-je bila preračunljiva je bila v vojsko ušla z doma v trg, da bi služila. Vrnila se je še mlada materino smrtno. Oče ji ni dal, vzel je k sebi staro se-dero, da bi neki dan ne ostal ču-ko sam. Ne, saj je ni več mikalo. Doma je bila svobodna.

Na računala, na slepo se je vda-vala radosti. Četudi ni bila pro-jevala v tistem mislu, kot to ra-jevalo ljudje, je manjkalo do-za, da bi se za korak. Lepotica? Ne, razumela je čare svoje živahnosti in srce se ji za nikogar ni moglo pre-ogreti. Včasih, v urah, ko je bila sama in se ji je podmol-ke čutila nabirala v srcu, se je čutila nesrečno.

V sosednji senožeti so pele ko-šenje s pisano ruto preko kadej je stresala redanice. — Kdaj pa kdaj je počenila pod-jevala in zaigrala na orglice. Gla-jevala se se lovili čez pobočja, iz-jevala je vrela sladka tožba...

Zalki se je zresnilo lice. Ne beseda, ne pesem, godba ji je segala najgloblje v dušo. Ne-jevala, ko je Mohor sedel nad-jevala in jokal na svojo har-jevala, ki je bilo do solz. Nekaj-jevala tega, ker je — morda edi-jevala — fanta razumela. In tudi, je pesem odmevala v njej-jevala praznem prostoru. Saj ni-jevala mlada, a še ni vedela, jevala hoče od življenja. Imeti slep-jevala ga, vodi po klan-jevala kot berača, biti ob njem še-jevala rečna in nadložna? Ne!

Ne! Zanj je čutila le usmiljenje in pritaženo krivdo... Odgnala je misli...

V sosednji senožeti so pele orglice.

Zatopljena v misli ni opazila, kdaj je prišel Tine, se vrnili v vrsto pred njo. Začudila se je. Ves mrk je ni niti pogledal. Na vsaki strani en fant! To jo je zabavalo. Bilo ji je pa tudi neprijetno. Tineta v tistem trenutku ni marala. Morda ga ne bo marala nikoli več, ne danes ne jutri. Tega še sama ni prav vedela. Orglice so utihnile.

Ce ga je ljubila? Njegova vna-jnost ga ni privlačevala, laska-la ji je strast, s katero jo je lo-vil. Neredko se ga je bala. Vča-sih se je zamislila: Oče bo u-mrl, ostala bo sama, morala se bo omožiti... Ni ga hotela od-biti. Le zdaj — zdaj ji je začel presedati...

Pavle je bil utihnil. Z grabljami je vneto pritiskal za njo, a ona se je na ves glas zasmejala. Ne njemu, neki domisljici. Pograbila jo je zlobna nagajivost, da je od nestrpnosti kar drhte-la. Tine se je mudil pod velikim grmom, stresal debele plasti grašice, da bi se laže sušile. Ko se je ozrl, se je bila vrsta nad-njim že sklenila. Zalki je trepetal pritažen smeh na obrazu. Iz-pljunil je in odšel na konec senožeti.

Zalka se je znova zasmejala. Ni se smejala le Tinetu. Saj sama ni vedela, kaj ji je. Še niko-li ji ni bilo tako kot tisti dan. Pa-pletova bližina jo je spravljal-a iz uma... Prej ni niti s senco kake misli kdaj pomislila nanj. Da, bil ji je po godu, to že. Za Mohorjem najzastavnejši fant v vasi. Toda bala se je njegove zaletavosti in jedkega norčeva-nja. Ko je opazila, da se mu o-bračajo oči za njo, se je začu-dila. Sprva ji je laskalo, a nato se je tiho smejala. Morda bi jo rad ovil okoli prsta kot marsi-katero drugo. Pa se je zamisli-la. Ne, z njo, ki se je sama rada norčevala, bi se ne upal norče-vati. Občutkom nemira in bla-ženosti so se pridružili ugovori. Čemu kaže manj poguma kot Tine? Ali pojde mar ona k Slivarju? Pride on k njim? Ne, ne; vse to je bilo neumno. In ven-dar... Bila je razdvojena.

Smeh ji je docela zginil z lice, postala je zamišljena... Med tem so bili obrnili do vrha. Sen-ce dreves in grmovja so se bile skrčile. Dišalo je po sušecem se-senu, po pokošeni travi, in po malinah. In po višini. Razgled se je odpiral na verige gora da-leč dol v laške dežele, ki jih je pokrival mrč.

Fantje so zavriskali, odgovo-rili so jim kosci. Dekleta so te-kla na vrh hriba, kjer je na rav-ninici rasla trda, nepokošena trava. Fantje so šli za njimi. Ti-ne se je mračen držal ob strani. Pavle se je približal Zalki.

"Daj mi šopek."

Zalka ga je zavzeta pogleda-la. Da, saj doma ga je bila povi-la s skritim namenom, da mu ga bo dala. Pa je bila tako zelo lah-komiselna, da ga je zamenjala. Tine je gledal v orla, ki je krožil na višini. Čutila je, da jo opazu-je s koncem očesa in požira vsa-

ko besedo. Poznala je občutli-vost fantov in se bala.

"Tega ne dobiš," je bila vsa zmedena. "Sama sem ga od ne-koga dobila."

Pavle ni verjel dekliskim iz-govorom.

"Pa ti ga vzamem," ji je se-gel z roko na jopico.

Ne, tega pa ne! Kaj pa si mi-sli! Zalka se je obrnila in zbe-žala, Pavle je tekel za njo. Do-hitel jo je v gosti skupini bukev. Z desnico ji je tiščal zapestja o-beh rok, z levico ji je iztrgal šo-pek. Smejala sta se. Zalkinemu živčnemu hihitanju je bilo pri-mešano sramovanje in neka bo-jazen. Obhajala jo je čudna tes-noba, sama ni vedela zakaj. Pa-pletova je prosila z očmi, naj od-neha. Ni je razumel. S širokim smehom na obrazu si je pripel-njal šopek za klobuk.

"Tak si," je bila huda.

Zapestja so jo bolela, jopica ji je bila na prsih zmečkana.

Tine je stiskal pesti. V očeh se mu je zelenkasto svetilo ko raz-draženi mački. Ujel je Zalkin boječi, proseči pogled, se zganil ko stroj, brenil v mravljišče in izpljunil.

"Fej te bodi!"

Pavle je zazijal vanj.

"Tine, komu si to rekel?" se mu je ob spominu na prejšnji večer potreslo telo in glas.

Ne, Tine ni mislil njega. Gnus in jeza sta ga bila obšla le do Zalki, ki ji je roka tujega fanta segla v nedrje. Tedaj pa so se mu oči zadržale v Pavleta, ves se je tresel.

"Tistemu sem rekel, ki se ve-de kot svinja."

Vedel je, da je Pavle močnej-ši, a tedaj ni mislil na to. Bilo mu je vseeno, da le izbruh svoj-je jez. Dekleta so se plašno u-maknila. Le Zalka je stala na mestu, oči so ji begale od fanta do fanta, vzelo ji je bilo besedo. Tudi fanta sta bila mirna. Tako izzivala mirna, da je navzočne spreletavala mrščavica. Čakala sta le še besedice, najmanjše kretnje.

"Tako je prav, fanta, le kot petelina," se je prikazal Mlaka-izza grmovja. Jezilo ga je, a se je smehljaj, da bi se ne zame-til delavcem. "Drevi se bosta. A-li pa jutri, ko je nedelja. Zdaj pa nekoliko ograbimo seno od grmov, da bo popoldne manj dela."

Fanta sta bila ko prebujena. Premerila sta obraze, nato sta se osramočena umaknila. Oči pa ji-ma niso bile nič manj grozeče.

8.

Zalka je bila med delom za-mišljena, nič več razposajena, kar nekam spremenjena. Bilo je prvič v njenem življenju, da se je resno pogledala vase. Nara-hlo, prav narahlo se je je bilo dotaknilo spoznanje, da življe-nje ni igra. Ko je zagledala fan-ta, ki sta si stala nasproti s smrtno mržnjo v očeh, jo je ob-šla živa groza. In to se je mora-lo zgoditi prav v trenutku, ko se je prvič nekoliko ogrela za fan-ta, četudi se še ni bila do konca odločila. Toda eno ji je bilo ču-sto jasno: za Pavleta se je huje tresla kot za Tineta, ki ga je ce-lo črtila. Tako jasno kot njeni občutki bi ne mogla govoriti no-bena beseda. Morda je bilo za to treba prav tega dogodka.

Med delom je postala. Ozrla se je po Pavletu. Ženske so grab-le svoje izpod grmovja in z o-sojnih rebri. Moški so ga nosili na sončna mesta in ga stresali, da bi se bolj sušilo. Pavle se ves čas ni ozrl po ljudeh. Zadel je veliko plast sena in ga nesel, da so se mu napenjale mišice na ro-kah. Vroč val je šel Zalki po te-lehu.

Zalka se je zdržnila in naglo vlačila grablje. Ali je ob pogle-du na kakega drugega fanta že kdaj tako čutila? Tine je bil da-leč od nje, le kdaj pa kdaj se je prikazal izza grmovja. Videti je bil srdit. Klobuk mu je pokrival pol obraza, ki mu je bil ves v senci. Ni se ozrl ne na levo ne na desno, ko da zanj ni druge-ga na svetu kot delo in pekeli v prsih.

Sonce je padalo skoraj na-vpično, sence so bile kratke. Za-zvonilo je od treh cerkva. O-zračje je bilo polno brnečih gla-sov, ki so se prepletali med se-boj, se čudovito skladali z mo-drino neba in dnevno lučjo. De-lo je bilo končano. Pomolili so. Nato so počakali, da sta se pri-zibala Slivar in Ivanc. Posedli so v senčno rupo.

Jedli so počasi, kakor s preudarkom. Medtem ko so žvečili, so jim počivale roke v naročju. Tine je sedel Zalki nasproti. O-pazoval jo je izpod krajev klobu-ka, kako se je skoraj nasla-njala na Pavleta. Bilo je kazno, da ga nalašč draži. Ni čutil lako-te ne žeje; jedel je le, da bi ne vzbujal pozornosti.

Zalka je jedla s tisto narejeno deklisko skromnostjo, kot bi ne imela ust. Tineta ves čas ni na-ravnost pogledala, a ga je ven-dar videla. Le Pavle ga je bičal

z izzivalnimi pogledi in ni pri-krival srda. Klobuk si je bil za-suknil s šopkom na čelo, kot da ga mu nalašč razkazuje: Ali ga vidiš?

Videl ga je. Seveda ga je vi-del. Zbadal ga je naravnost v srce. S kazalcem je sunil v svoj klobuk, da mu je zletel na tilnik. Strmel je v Zalko, samo v Zal-ko. Saj ni hotel izzivati dekleta, izzival je Pavleta.

Sprva se je Zalka temu str-menju le zaničljivo nasmihala. Nato ji je začelo presedati. Po-stala je vznemirjena. Ni ga mo-gla več prenašati.

"Ali me boš mar kupil?" ga je prebodla s pogledom.

Smeh.

"Nimam tako črnega krajcar-ja, da bi ga dal zate," ji je vr-gel strupeno.

Pavle je potisnil klobuk na u-ho. Kazno je bilo, da čaka le u-godnega trenutka za udarec. Zalka je bila ko olesnela. Žaljiv-ka jo je zadela v živo. "Zdaj pa nalašč ne," si je šepetala. Zatr-la je solze, ki so ji silile v oči.

"Še to jutro si drugače govo-riš," se ji je tresel glas. "Nihče te ni po čem vprašal, a si se ku-han in pečen lovil za menoj."

Slabo za slabo. Saj tedaj ji je bilo že vseeno. Tine se je ozrl po obrazih, ki so se spogledavali. Dobro mero privoščljivosti jim je bral v očeh. Molk. Le močje so se odhrkavali. Fant ni vedel, kaj naj stori. Zaman je iskal primerne, dovolj strupene besede, možgan so mu bili od-povedali. Vse, kar je mogel ža-ljivega storiti, je bilo, da je se-gel za klobuk in ji vrgel šopek.

"Tvoj je bil, ne maram ga!"

"No, no," je zagodel Slivar.

Ivanc je gledal v naročje, bi-lo mu je grenko. V preprič se ni kazalo vmešavati. Hkrati je Slivarju nekako privoščil. Bo že vi-del! Tine ni iz mehkega testa.

Zalka je brsknila šopek s pred-pasnika v travo. Nato se je kratko, jezno zasmejala. Rada bi bila obrnila vse na šalo, a ni bilo mogoče. Zaman je iskala tu-di ona novih besed. Srčno je že-lela, da bi se Pavle zgrabil s Ti-netom. Toda fant je bil potegnil klobuk na oči in je molčal. Ti-netu je šopek dala, a Pavle ga ji je moral vzeti... Dekle se je čutilo grenko osamljeno. Obšla jo je taka tegoba, da so ji za-trepetale ustnice. Da bi ne zajo-kala pred vsemi, se je dvignila in sedla v senco oddaljenega gr-ma.

Jed, ki so jo uporabljali med

molkom, je bila zagrenjena. Pa-ville je zasulil, da je bil morda šopek, ki ga je nosil na klobu-ku, Tineta. "Sama sem ga od nekoga dobila." Vrag! Ostro je upiral oči v fanta, ki je drobil kruh med prsti in ga po mrvicah nosil v usta. Odprl je nožič-ko in jo je položil na kolena. Na-to si je segel za klobuk.

"Če je bila ta metlica tvoja, ti jo vračam."

Šopek je bil namenjen v gla-

vo, a je zletel mimo ušes. Tine se je zdržnil. V molku se mu je vračala razsodnost. Misli je na Zalko. Ali je med njima za ved-no pretirano? Obšlo ga je nekaj tako grenkega, bolestone trpe-kega, da mu ni bilo do pretepa.

"Tebe pa še povohal nisem."

Slivar je pomignil Pavletu. Ta je zaprl nožičko, se dvignil in odšel proti vrhu hriba. Srdito je zavriskal. In še enkrat.

Pozor! Važno! - Registrirajte se!

Morda ni bilo še nikoli tako važno kakor letos, da gredo vsi volilci na volišče, zlasti naši slovenski volilci, da oddamo svoje glasove za predsednika Roosevelta, proti kateremu bodo napeli reaktorji in kapitalisti vse sile, da ga porazijo. Pomni-te, da bo vsak glas važen in vsak glas bo doprinesel k odlo-čitvi. Zato naj ob letošnjih volitvah nihče ne ostane doma, češ: bodo že brez mene opravili. Zato je pa skrajno važno, da se volilci registrirajo. Oni, ki se morajo registrirati, to lahko store vsak delavnik od zdaj pa do 7. oktobra, če gredo v urad Board of Elections, ki se nahaja v Mestni hiši (City Hall) v prvem nadstropju.

Po novih odredbah se ni treba registrirati sledečim volil-cem in volilkam: Tisti volilec ali

volilka, ki je volil ali volila zad-nji dve leti bodisi pri splošnih, primarnih ali posebnih volitvah, je kvalificiran za volitev in se mu ni treba registrirati.

Prav tako se ni treba regi-strirati onemu volilcu ali volilki, ki je tekom zadnjih dveh let na-znanil na Board of Elections izpremembo svojega naslova. — Toda ženska volilka pa se mora registrirati, ako je bilo tekom zadnjih dveh let zaradi njene poroke ali razporeke izpreme-njeno njeno ime.

Registracijski urad v Mestni hiši je odprt vsak dan izvzemši ob sobotah od 8:30 zjutraj do 4:30 popoldne, ob sobotah pa od 8:30 zjutraj do popoldne. Ob ne-deljah in praznikih je registra-cijski urad zaprt.

Torej, registrirajte se!

NAROČITE SE NA Mesečnik za leposlovje in pouk CANKARJEV GLASNIK

NAROČNINA JE:
Za celo leto \$3; za pol leta \$1.50; za 3 mesece \$1

Z avgustovo številko se bo pričelo objavljati zgodovino naših kulturnih, gospodarskih organi-zacij in drugih naših ustanov. Pozneje pridejo na vrsto podporna društva, klubi i.t.d.

Sedaj je še čas, da si zasigurate prvo števil-ko v kateri se bo pričelo z zgodovino. Ko bo zgodovina končana boste imeli zbirko na katero boste upravičeno ponosni — bo vredna več kot boste plačali za naročnino.

Posljite naročnino na naslov:
CANKARJEV GLASNIK
6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

**SEZANANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...**

'Enakopravnosti'

Ravnokar je izšla...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznanj z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,
6231 St. Clair Avenue

HAIR-BREADTH HARRY

Rim po dveh mesecih vojne

Rim, konec julija. — Dva meseca sta minila, od kar je Italija stopila v vojno in čeprav se ta Rima niti ni dotaknila, se je njegov obraz temeljito spremenil.

Kot prvi znak spremenjenih splošnih razmer opazi, ko stopaš po glavnih rimskih ulicah, povečano število pešcev, ob njihovi strani pa zelo številne kolesarje — tudi ti so bivši avtomobilisti. Promet z avtomobili se je dejansko silno zmanjšal, tisti, ki so ostali — in to so po večini javni, vojaški in tuji avtomobili — so vsi postrani s programi belega laka, ki so ustvarile novo avtomobilistično modo in estetiko. Drug opozorljiv znak vojnega stanja so papirni traki, s katerimi so prelepili vse šipe in izložbena okna kot varnostni ukrep zoper učinkovite letalskih bomb in protiletalskega topništva. Ti traki so sestavljeni skoraj dosledno v ornamentalne motive in neredko tudi s smislom za humor, tako da ima oko mimoidočega prijetno razvedrilo in da skoraj pozabiš na težko mujo, ki je zahtevala takšne ukrepe.

Na raznih krajih mesta, zlasti v javnih vrtovih, stoje šotori Rdečega križa, ki je uredil stalno službo za hitro pomoč. Posebno pod drevesi Ville Borghese, kamor so domačini in tuji v tem času tako radi prilejali sprehode, je mnogo teh šotorov, ki so pripravljeni za sprejem ranjencev v primeru sovražnega napada.

Po vsem mestu so urejena nadalje javna zaklonišča zoper zračne napade in veliki lepaki opozarjajo ljudstvo nanja. Kjerkoli je bilo mogoče, so postavili pregrade iz desk in vreč s peskom, da bi imeli ljudje zaščito pred drobci in izstrelki. Ta-

ko so na slovitim trgu dell'Esedra spremenili vse prehode, ki ga obdajajo, v isto toliko zaprtih zavetišč in enako so zaprti do nekoliko ozkih vhodov galerijo na trgu Colonna v osrčju mesta, kjer se še od pametnega sestaja poslovni svet. Zelo dober in velik zaklon predstavlja Traforo, kilometer dolg predor, ki gre pod Kvirinalom.

Vse te stvari pa so bolj ali manj lastne vsem današnjim italijanskim mestom, a značilnost rimskega vojnega oblačila so spremembe in ukrepi ob staroslavskih rimskih spomenikih. Tudi mogočni in vekoviti loki Koloseja so se z vrstami vreč s peskom spremenili v pribežališča. Nekoliko korakov od antičnega Rima je dal moderni Rim svoj prispevek k mestni pasivni zračni obrambi: podtalna železnica, ki veže s 16 km dolgo prago glavna središča Rima z velikim prostorom za razstavo leta 1942, se je z lahkoto spremenila v 30 do 40 m pod zemljo potekajoči zaščitni predor, ki mu ne more nobena bomba do živca.

Ce pa ostanke starega Rima, kakor v primeru Koloseja, lahko rabijo za namene pasivne zračne obrambe, dajejo še česče povod za težke skrbi, kajti treba jih je tudi same zavarovati pred učinki eksplozij. Kar se je dalo premakniti in prenesti, ki je in predmete po galerijah ter muzejih, so spravili pač drugam, druge stvari je bilo treba zavarovati na licu mesta. Tako so se stebri, loki, veliki spomeniki in zgradbe, ki jim lice pozna ves svet, obdali in zakrili z zaščitnimi preoblekami, ki jih delajo prav čudne.

To je nov obraz Rima, obraz, ki ga ne pozna noben turist, krepki, a tudi žalostni obraz vojne, obraz, ki se zvečer spet spremeni na presenetljiv način:

OGLASAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Rim, mesto luči, ki so se njegove glavne ceste v drugih časih bleščale od luči obločnic in ki so njegove palače, spomenike in slavne razvaline razsvetljevali vso noč z mogočnimi žarometi, med tem ko so njegovi neštevilni vodnjaki sipali prame ne mnogobarvne vode, se uspa-va sedaj v skoraj popolni temi. Ko se bliža večer, je videti, kakor da bi mesto onemevalo, obrisi zgradb se stapljajo z nočjo. S temo se marsikomu morda pravič javlja v vsej svoji krasoti zvezdnata noč.

Mimoidoči so tedaj redki. Pred polnočjo, ki prihaja eno uro prej, ker je Italija ob začetku vojne uvedla poletni čas, se zapirajo vsi lokali in prenehajo obratovati vsa prometna sredstva. Ljudje prihajajo zgodaj domov. Pozneje se oglašja le korak kakšnega redkega ponočnjaka, ki si skozi temo utira pot z žepno svetilko.

Mesto spi. Toda ob novem dnevu vstaja prebivalstvo bolj zgodaj nego kdaj prej ter polni ulice in tramvaje, odhajajoča delo. — Maurizio Santafiora.

Iz stare domovine

Aretacija 70-letne zvodnice v Sarajevu

Kakor smo že poročali, je sarajevska policija uprizorila pravcato racijo na tajna legla prostitucije in nemorale, ki so se v bosanski prestolnici očitno nezasišano razpasla. Zdaj so

odkrili že tretjo skrivno javno hišo, ki jo je bila uredila 70-letna Terezija Petrušićeva, znana pod imenom "pauk-baba," porodu iz Buđimpešte, v Bana Jelačića ulici 18. Stara Petrušićka je suha, grbava ženica, ki pa je nedosežna mojstrica v sklepanju nečistih vezi in je znala baje v nebesa kovati od-

like svojega belega blaga. Podobna pajku na dnu razpete mreže, je privabljala goste v svoj etablisman, ki je bil urejen predvsem za okus in cenopreprostjšega občinstva. V teku štirih let je Petrušićka imela svoj tajni lokal na štirih različnih krajih Sarajeva — selila se je, kakor so ji nareko-

vale potrebe in skrb za varnost pred policijo. Značilno za to žensko-pajka je, da je delala samo podnevi in v prvih večernih urah — največ prometa je imela od 5. do 8. — nato pa je goste odslovila in dekleta pošljala iz hiše. Zvečer sem hodila spat, je Petrušićka rekla na policiji, ker imam ponoči rada

mir. Strogi ukrepi sarajevske policije proti organizirani prostituciji niso vzbudili pravega ženske, temveč so povzročili skrbljenost in nemir tudi med lepim številom na zunanji dekletmeščanov in malomeščanov, ki se boje, da bi afera utegnila razkrinkati drugo plat njihove nature.

Zahvala

Po dvo-tedenskem dopustu Clevelandu se zopet vračam na svoj kraj v Chicago, vsa polna veselja in zadovoljstva, katerega sem se navžila tukaj med našim slovenskim narodom.

K temu se moram v prvi vrsti prisrčno zahvaliti Mr. in Mrs. Martin Kozar, ker sta mi tako lepo in dobro postregla in me v splošnem vzela kot eno izmed njih družine in me vse dni prevajala sem ter tja, da sem lahko obiskovala naše znanstvenice, kateri so me prišli obiskat in pri katerih sem prebrala marsikateri lep večer.

Zahvaljujem se tudi vsem prijateljem, ki so me povabili na kosilo ali večerjo. Da se nisem mogel vsem odzvati, je bil vzrok, ker mi je bil čas prekratko odmerjen. Nadejam se, da bom nazaj gla drugič vse obiskat.

Mnogo se bom tudi spomnola lepega večera, katerega sem imela v družbi Mr. in Mrs. J. Kopin, Mr. in Mrs. John Zupar, čič, Mr. Joe Cajhen, Mrs. Z. Šar in drugih. To je bil večer, ko poln smeha, da ga ne bi mogla pozabiti.

Hvala Mrs. Žagar, ki mi je razkazala njen krasen vrt in mi podarila tako lep šopek, da ga ni bilo veselje pogledat.

Obenem se zahvalim tudi Johnu Gramu, ki me je vabil v Clevelandu in me celo v Genovi peljal, da sem obiskala njegovo sestro Mrs. Nettie Zupar, saj sem zelo vesela jo videti, saj jo poznala še iz starega Sarajeva. Ker Johni še samotari, mi želim, da bi se kmalu "osmrtnil" in dobil lušno ženičko.

Zahvalo pošiljam tudi Mrs. Basković iz Bliss Ave. prav prijazen in vesel večer in njih. Pozdrave pa pošiljam Ruditu.

Zahvaljujem se tudi Johnitu, Franketu "Club Dry". Za vse vas tri mi je žal, da vas moram zapustiti, da odidite v "Army". Ti, Bill, pa žaluj preveč, saj boš kmalu šel za menoj.

Ponovno se prisrčno zahvaljujem Mr. in Mrs. Kozar za gostoljubnost, ki sta mi jo pokazala za časa bivanja pri njih. Istotako se tudi zahvaljujem njihju sinu Billy, ki je bil prijazen in me je vedno kramor je bilo treba. Samo kaj se mi je zelo zamerilo njegova, ni mi hotel predstoj njegove "punce", katero ki rada spoznala. Vesela sem, da sem Mrs. Zdešar spoznala zahvaliti se ji moram, ker mi toliko dobrih "highballs" pokazala, le žal mi je, da mi jih črešnje pojedla.

Pri odhodu še enkrat pozdravljam vse poznane rojake in prijatelje in želim, da se zopet vidimo.

Mary A. ...

DEKLETA IN ŽENJE

Ker se vse blago dražje vam priporočam in svetujem, si izberete fino in čisto vobilo STERLING sukno ali Fur-Coat direktno v tovarni WILL-CALL prej kakor drugje, katere dobite pri meni po veliko nižjih cenah kakor drugje.

Prosimo oglašite se, ali mi pišite, da vas peljem v varno, kjer si boste lahko ogledali sukno ali Fur-Coat po volji in ceni.

Se vam priporočam Benno B. Leusht 1034 ADDISON ROAD ENdicott 3426

Otvoritev SEME'S CAFE

6507 St. Clair Ave.

V petek se bo serviralo najboljšo ribjo večerjo in bo tudi petje, in godba. V soboto, fina kokošja večerja, začeni ob 1. uri pop. Petje in godba. Vabljeni so vsi prijatelji in znanci, katerim bomo postregli v njih najboljšo zadovoljstvo.

Cene zelo zmerne

Vljudno vabi

Joe Šeme

Kaj bi se zgodilo tem svetlim očem?

Je kakor igra za denar, ali bosta fant ali dekle prišla skozi šoli z nepoškodovanimi očmi.

Kakor vsak učitelj ve, sta dva otroka med desetimi ovirana od pod-normalnega vida. Neprimerna luča delo na blizu, kakor šolska naloga, je glavni vzrok.

Vendar dobra luč je tako poceni. In jo je tako lahko imeti. Torej rabite moderne, luč-prihranjajoče svetilke—svetilke znanstveno izdelane, ki dajajo boljšo luč za boljši vid.

Posebnosti v LUC-PRIHRANJAJOČIH SVETILKAH

- A. Električne hruške dovolj velike mere, ki dajo pravo količino razsvetljave.
- B. Odsev in širjenje "bowl," ki daje direktno in indirektno luč brez bleščanja.
- C. Širok senčnik (odprt na vrhu) z belo podlogo.
- D. Pridejan listek odobrenja od Illuminating Engineering Society.

Bodite gotovi, da nihče v vaši družini ne uniči pogleda radi pomanjkanja prave luči za študirati, čitati, itd. RABITE LUC PRIHRANJAJOČE SVETILKE V VAŠEM DOMU. Oglejte si jih v vaši trgovini SEDAJ!

The Electrical League

SIGHT IS PRICELESS • LIGHT IS CHEAP

WOMEN WANTED IT SO MAYTAG BUILT IT-

The big capacity Maytag with square porcelain tub, at a remarkably low price

Women have often asked, "Why can't we get the thorough Maytag gyrafoam washing-action in a porcelain washer?"

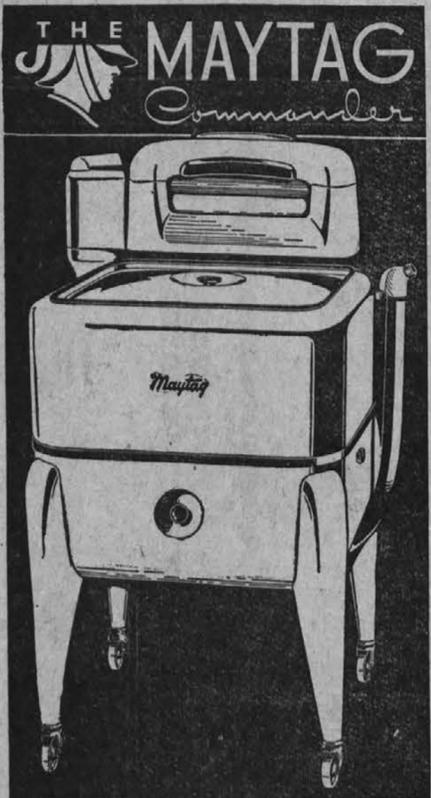
"You can," replied Maytag, "as soon as it's possible to produce the Maytag square-tub design in porcelain."

A tough job, but at last it's been accomplished—so now we are proud to present the new Maytag Commander, newest addition to the Maytag line, and an outstanding dollar-for-dollar value.

It's bigger—washing-capacity is 50% greater—yet the price is remarkably low for a washer of its size and type. Besides the famous Maytag square-tub in gleaming white porcelain, it brings you the time-tested Maytag advantages, including gentle gyrafoam washing-action, quick-drain hose, sediment-zone, and roller water-remover.

Even in the parts you can't see, you can be sure of Maytag sturdiness that gives you years of faithful, trouble-free service.

Now is the time to get your new washer, and here's the washer to buy—the new Maytag Commander. Come in and see it—or phone for free trial in your own home.

\$99.95

Liberal allowance on old washers

A. GRDINA & SONS
6019 St. Clair Ave. HENDERSON 2088
15307 Waterloo Rd. KENmore 1235